

College van Burgemeester en Wethouders gemeente Soest
Postbus 2000
3760 CA Soest

Onderwerp: Verordening en Nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2020 Bijlage(n):

Soest, 09 december 2019

Geacht College,

Op 2 december 2019 ontving ik van u het ontwerp van de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020 en het ontwerp van de Nadere regels bij de verordening maatschappelijke ondersteuning 2020. U verzocht mij u van advies te dienen ten aanzien van deze stukken. Graag voldoe ik aan dit verzoek.

Een opmerking vooraf. Het is al weer een aantal jaren geleden dat gemeenten verantwoordelijk werden voor het sociaal domein. Hoewel zij van meet af aan toch voor een lastige opgave stonden gestalte te geven aan de decentralisatie van dit werkveld vanuit het rijk, menen wij dat gemeenten zich goed van hun taak hebben gekweten. Dat geldt zeker ook voor Soest. Een en ander blijkt onder meer uit de wijze waarop u de transitie heeft vertaald in beleid, uitvoering en regelgeving. De hiervoor genoemde stukken kunnen gekenschetst worden als goed doordacht en van een kwalitatief goed niveau. Wij beperken ons daarom tot een enkele opmerking.

Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020

Artikel 1 gaat over melding van behoefte van maatschappelijke ondersteuning. Het betreft een nieuwe melding. Echter en verzoek om continuering of wijziging van een lopende verstrekking is echter ook mogelijk. Dit zou ook vermeld moeten worden.

ANTWOORD: Ook een verzoek om continuering of wijziging van een lopende verstrekking heet een melding. De klantregisseur heeft de taak om dan te onderzoeken of de omstandigheden die leidden tot de eerdere melding gelijk zijn gebleven of zijn veranderd, en daarop het besluit te baseren om de indicatie stop te zetten, aan te passen of te verlengen. De huidige artikeltekst vermeldt nergens dat het een nieuwe melding betreft, dus de tekst is al van toepassing op zowel nieuwe als 'vervolgmeldingen'. Ook de wet (artikel 2.3.2.) maakt dit onderscheid niet. Volledigheidshalve hebben wij in de toelichting bij artikel 2.1. opgenomen dat ook een verzoek tot wijziging of continuering voor een lopende verstrekking wordt aangemerkt als een melding.

Voorts zou bij de uitwerking van de regels in het geval sprake is van een lopende voorziening, het streven van de gemeente moeten zijn dat de hele procedure tot een beschikking binnen de termijn van de lopende verstrekking dan wel tot verlenging van de termijn van de lopende verstrekking tot aan afgifte van de beschikking, moeten leiden.

ANTWOORD: Dit kunnen we als gemeente niet garanderen. Het is de taak van de cliënt om een vervolgmelding tijdig te doen, d.w.z. twee maanden voor het verlopen van de termijn van de eerste verstrekking. Ook aanbieders weten hiervan en wijzen een cliënt erop als de indicatie bijna afloopt. Uiteraard zorgen we er bij de gemeente achter de schermen voor dat een cliënt niet tussen wal en schip valt, dus we doen ons best om ook te laat binnengekomen vervolgmeldingen naar tevredenheid af te handelen. Maar het zoals voorgesteld vermelden van dit streven legt de verantwoordelijkheid teveel bij de gemeente, dus willen we niet overnemen.

In artikel 2, punt 2 wordt melding gemaakt van het persoonlijk plan. Op basis van dit plan vindt een onderzoek plaats naar de daadwerkelijke behoefte aan ondersteuning. De vrager van ondersteuning heeft hiervoor 7 dagen de tijd. Hoewel wij beseffen dat u ook aan vastgestelde termijnen bent gebonden, vragen wij ons af of dit in de praktijk voldoende blijkt te zijn. Indien bij herhaling blijkt dat burgers moeite hebben met dit voor hen toch onbekende gebeuren verdient het aanbeveling deze termijn nog eens te overwegen.

ANTWOORD: we kunnen dit gaan bijhouden. De praktijk is echter dat mensen die zich aanmelden zelden al helder hebben in welke vorm de gewenste ondersteuning geboden kan worden en daarom niet zo vaak een persoonlijk plan indienen. Pas tijdens het huisbezoek worden deze ideeën vaak gevormd n.a.v. het gesprek met de klantregisseur. Maar als de cliënt om meer tijd voor het persoonlijk plan zou vragen, dan staat de gemeente dit toe.

In artikel 3 is sprake van cliëntenondersteuning. Zoals u bij diverse onderzoeken aangeeft zijn burgers veelal nog niet goed op de hoogte met de mogelijkheden van deze ondersteuning. Natuurlijk is een goede voorlichting op dit punt behulpzaam. Wij vragen ons wel af of een benadering van: elke burger die zich bij u meldt voor maatschappelijke ondersteuning, ontvangt automatisch cliëntenondersteuning tenzij uit de aard van de problematiek dit niet noodzakelijk lijkt of dat de cliënt het om zijn of haar moverende redenen dit niet wenst.

ANTWOORD: Adviesraad vraagt om automatisch cliëntenondersteuning bieden. Wij doen dat als de cliënt en of diens mantelzorger hier uit eigen beweging om vragen of wanneer zij – na onze attendering – hierom vragen. Dit vinden wij beter passen bij zelfredzaamheid.

Artikel 4 besteedt aandacht aan het onderzoek dat volgt op de melding. Dit onderzoek beoogt -kort samengevat- het verschil tussen de zorgbehoefte enerzijds en de mate waarin men daar zelf in kan voorzien, vast te stellen. Het verschil is de behoefte aan ondersteuning. Mantelzorg is een van de vormen waarmee cliënten zelf in hun zorgbehoefte kunnen voorzien. Het lijkt de raad zaak om in de toelichting aan te geven dat de inzet en de mate van mantelzorg niet kan worden afgedwongen. De minister van VWS heeft dit bij herhaling uitgesproken.

ANTWOORD: goede suggestie, opgenomen in de toelichting bij artikel 4.

In artikel 7 wordt ingegaan op criteria voor een maatwerkvoorziening. In lid 5 komt vervanging van een voorziening aan de orde. Mogelijk ten overvloede zou hieraan kunnen worden toegevoegd dat verstrekte voorzieningen door de gemeente niet zijn verzekerd tegen schade, diefstal, verlies enz. en dat dit een verantwoordelijkheid is voor de ontvanger.

ANTWOORD: Dit klopt niet. Voorzieningen die in bruikleen worden verstrekt zijn wel degelijk door de gemeente verzekerd. Er wordt bij schade/verlies/diefstal wel gekeken of een burger zich verantwoordelijk heeft gedragen (d.w.z. op slot zetten, geen roekeloos gedrag etc). Indien dit niet het geval is kan een herverstreking uitblijven. Indien een voorziening in eigendom wordt verstrekt, staat in het 'pgb-plan verstrekking voorzieningen' vermeld dat de cliënt zelf verantwoordelijk is voor verzekering. Dus dat hoeft niet alsnog vermeld te worden in de verordening of nadere regels.

Artikel 10 gaat over de beschikking die uiteindelijk wordt afgegeven. In het artikel wordt aangegeven op grond waarvan een afwijzende beschikking kan worden afgegeven. De tekst wekt naar onze mening de indruk dat het hier gaat om een limitatieve opsomming van afwijzingsgronden. De bij dit artikel behorende toelichting geeft echter aan dat er meerdere gronden kunnen zijn. Dat lijkt ons haast vanzelfsprekend. Om misverstanden te voorkomen adviseren wij u de tekst van artikel en toelichting op dit punt op elkaar af te stemmen.

ANTWOORD: Toegevoegd in verordening dat overige weigeringsgronden in de Nadere regels bij de verordening kunnen worden opgenomen.

Artikel 13, vierde lid geeft aan dat in het kader van de hht regeling mantelzorger maximaal 19 euro per maand betalen voor de hen aangeboden huishoudelijke hulp. Op dit moment is dit 30 euro per maand. Naar onze mening zou het ook niet te verdedigen zijn dat wanneer de zorgvrager het geldende abonnementstarief betaalt voor professionele ondersteuning (19 euro) terwijl de mantelzorgers voor dezelfde soort ondersteuning meer zouden moeten betalen. Een en ander kan mensen ook over de streep trekken om mantelzorg te gaan verlenen. De raad is wel van mening dat een en ander gepaard kan gaan met een zekere verdringing van de particuliere sector. Wellicht is een en ander door u te monitoren.

ANTWOORD: Dat is een mogelijkheid. De toets die de klantregisseurs of de medewerker van het steunpunt mantelzorg doen blijft echter ongewijzigd. Dus als er alleen gebruikelijke zorg wordt verleend door degene die zichzelf mantelzorger noemt, komt diegene niet in aanmerking voor HHT. De groep mensen die mantelzorg gaat verlenen puur omdat de eigen bijdrage voor HHT omlaag lijkt ons verwaarloosbaar klein. Het lijkt vooral een fictieve situatie. En als het mensen over de streep zou trekken om daadwerkelijk mantelzorg te bieden terwijl ze dat eerst niet deden, juichen we dat in het kader van langer zelfstandig thuis wonen alleen maar toe. Een verdringing van particuliere sector (markttarief ca. € 15 per uur) zou kunnen plaatshebben (HHT onder abonnementstarief - een rijkskeuze - kost € 19 per maand). Maar deze verdringing had ook al plaats kunnen hebben toen HHT nog niet onder abonnementstarief viel (€ 30 voor 6 uur per maand). De goedkopere HHT was nadrukkelijk een ondersteunende tegemoetkoming aan mantelzorgers. Wij kennen de omvang van de particuliere HH bij mantelzorgers niet en kunnen de verdringing dus ook niet vaststellen. De verdringing zou apart onderzoek vergen en daar kiezen wij niet voor.

In het artikel 21 wordt aangegeven dat ook mantelzorgers een waardering kunnen krijgen die iemand verzorgen die verder geen maatschappelijke ondersteuning ontvangt. Op zich is dat prima omdat ook hier sprake is van mantelzorg. Echter, de aard en omvang van deze inzet is feitelijk voor niemand zichtbaar. De vraag is of dit wenselijk is.

Wij zijn niet bang dat er misbruik zal worden gemaakt van deze regeling. Maar de drempel is wel erg laag. Derhalve adviseren wij u voor deze groep mantelzorgers toch een soort registratieplicht bij u in het leven te roepen.

ANTWOORD: Hier hebben wij intern naar gekeken. Wij hebben als gemeentelijk Steunpunt Mantelzorg met allerlei zorgaanbieders de afspraak dat zij ook zelf ondersteuning moeten bieden aan mantelzorgers van hun cliënten, niet alleen wij als Steunpunt. Wij spreken deze zorgaanbieders in het kader van het convenant mantelzorgondersteuning. Hier hebben wij ook afspraken gemaakt over de jaarlijks door het gemeentelijke Steunpunt en door de zorgaanbieders die aan het convenant deelnemen uit te reiken jaarlijkse blijk van waardering. Via media roepen wij mantelzorgers op aan te geven of ze de blijk van waardering willen ontvangen. Zorgaanbieders kunnen deze naast het Steunpunt uitreiken. Deze wordt gemiddeld aan 800 tot 900 mantelzorgers per jaar uitgereikt. Wij hebben vertrouwen in de partijen en de afspraken en zien daarom af van (weer) een registratie.

Artikel 22 gaat in op de klachtenregeling. In lid 1 staat dat de gemeentelijke klachtenregeling van toepassing is. Wij adviseren hier ook op te nemen waar deze te vinden c.q. te raadplegen is.

ANTWOORD: Deze staat op https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Soest/367130/367130_1.htm
! Dit hebben we in de toelichting bij dit artikel toegevoegd.

Waardering heeft de raad voor de formulering van artikel 11 en 12, wat betreft het minimumloon als richtsnoer voor de betaling via een pgb van mantelzorger. Dit geeft aan dat de inzet van mantelzorg wordt gewaardeerd en op gelijk niveau wordt geplaatst als vormen van professionele zorg.

Nadere regels N.B. Onderstaand betreft de toelichting bij de verordening

In artikel 4 lid 1 wordt komt het abonnementstarief aan de orde. Is het mogelijk hierin op te nemen wat wel, of wat niet onder het abonnement valt.

ANTWOORD: Dit is toegevoegd. Onder het abonnementstarief Wmo vallen alle Wmo-voorzieningen op indicatie (in natura of als pgb) met uitzondering van de regiotaxi, beschermd wonen en opvang. En tevens de algemene Wmo-voorziening HHT.

Artikel 7 lid 3 gaat in op de verantwoordelijkheid van de aanvrager om verlies aan zelfredzaamheid te voorkomen. In de voor laatste zin staat "...participeren...". Moet dit niet "... anticiperen..." zijn?

ANTWOORD: inderdaad, aangepast.

Artikel 11 lid 2b gaat over een verhuizen als meest passende oplossing. Bij verhuizen zou de gemeente niet alleen de geschiktheid van een passende woning moeten duiden, maar ook de beschikbaarheid daarvan. Tevens zou in de overwegingen mee moeten worden genomen of in de nieuwe woonomgeving er de mogelijkheid of beschikbaarheid van mantelzorg nog is en of de cliënt niet daar niet in een sociaal isolement dreigt te komen.

ANTWOORD: Deze reactie past niet bij artikel 11 maar wel bij artikel 7. De elementen die de Adviesraad hier noemt worden betrokken in de overweging van toekenning van een maatwerkvoorziening, i.c. bij de afweging of verhuizing het meest passend is of niet.

De raad heeft voor het overige geen opmerkingen bij de ontwerp nadere regels.

Wij wensen u succes met het door u in gang gezette beleid en de uitvoering ervan.

Met vriendelijke groet, namens de Adviesraad
Sociaal Domein Soest,

Henk Van Lieshout
adviezen

Harry van der aalst Coördinator
Secretaris.

